

Μουσικά όργανα σε εικαστικές και γραμματειακές πηγές

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

image not found or type unknown

Μουσικό όργανα κατασκευασμένο από μία σειρά αγγείων που παρήγαγαν ήχο με χτύπημα, οι οξύβαφοι (λατινικά acetabula), απεικονίζονται σε ένα επιδαπέδιο ψηφιδωτό που κοσμεί μία οικία στο Mariamin της Συρίας (4ος αι. μ.Χ.) και σε μία μικρογραφία χειρογράφου του 6ου αι. μ.Χ., στην επονομαζόμενη «Γένεση της Βιέννης» (Βιέννη, Αυστριακή Εθνική Βιβλιοθήκη, κωδ. Theol. Gr. 31), που πιθανόν προέρχεται από τη Συρία.

Το κείμενο του φ. 17ν αναφέρεται σε ένα συμπόσιο του Φαραώ Ηρώδη Αντύπα για τους σκλάβους του, με σκοπό τον εορτασμό, την ημέρα των γενεθλίων του, της απόφασής του να απελευθερώσει τον οινοχόο του από τη φυλακή (Γένεσις 40: 20-22). Η σκηνή λαμβάνει χώρα στο τρικλίνιο του παλατιού. Δεξιά απεικονίζονται δύο γυναίκες όρθιες πίσω από ένα στενό, χαμηλό, ξύλινο τραπέζι που παίζουν αυλό και

τέσσερα αγγεία, τοποθετημένα στο τραπέζι, που τα χτυπούν με ξύλινα πλήκτρα.

Στο λεξικό του Σουίδα αναφέρεται ότι οι οξύβαφοι διαμορφώνονταν από έναν αριθμό αγγείων (8 στο ψηφιδωτό του 4ου αι. και 4 στη μικρογραφία χειρογράφου) κατασκευασμένα από διάφορα υλικά (κοχύλι, χαλκό, γυαλί κ.ά.), τα οποία χτυπούσαν με μεταλλικά ή ξύλινα λεπτά πλήκτρα που ονομάζονταν ξυλίφια. Είναι πιθανό τα αγγεία να γεμίζονται με νερό ή άλλο υγρό προκειμένου να παράγουν διαφορετικά τονικά ύψη.

Image source: Α. Γουλάκη-Βουτυρά (επιμ.), Ελληνικά Μουσικά Όργανα - Αναζητήσεις σε εικαστικές και γραμματειακές μαρτυρίες (2000 π.Χ - 2000 μ.Χ.), Θεσσαλονίκη: Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, 2012.